

Red Piaristov ustanovil je sv. Josip Kalazancij l. 1614. najprvo kot duhovno zadrugo, kateri je potem papež Gregor XV. dovolil, da se pretvori v red (1622. l.).

Sv. Josipa naklonilo je na osnutek tega reda to, ker je bivajoč v Rimu zapazil, da mnoga siromašna deca samo radi tega ostajajo brez vsakega pouka, ker ne morejo plačati šolnine. Da se temu ubrani, osnoval je zadrugo, katera je imela nalogo, da poučuje brezplačno siromašne otroke v „pobožnih šolah“. Ko se je širil dober glas tem šolam, ustanovljali so jih po vseh deželah v Evropi. V našem cesarstvu so se največ razširile, posebno na Češkem in Ogerskem. Samo s početka bavili so se Piaristi edino s poukom ubogih otrok. Kasneje so snovali tudi više, posebno latinske šole. Njih popolna šola je imela običajno po devet razredov, namreč tri niže za čitanje, pisanje in računstvo, in šest viših, v katerih se je učilo isto, kar v nižem oddelu jezusovških šol. Gospodoval je latinski jezik, dočim je bil realni pouk po vsem zanemarjen. Čez tri dni zaporedoma ni smela biti šola, zato je bil četrtek šolski praznik.

Red Uršulink je osnovala (l. 1535.) pobožna devica Angjela Merici v Bresciji. Brzo se je razširil po vsem katoliškem svetu, pa tako dospel tudi v našo domovino, kjer se še dan danes neutrujeno bavi s poukom ženske mladine (v Ljubljani, Škofji Loki, Gorici). Poseben odsek v pravilih tega reda napotuje nune, kako jim je mladino poučevati. Po teh pravilih se ima družba baviti z vzgojo deklic ne samo v samostanu (penzijonatu), ampak tudi v šolah, v katere hodi vnanja mladina (externi). Učiteljice se morajo zelo, zelo točno držati vsega, kar določujejo pravila reda, ter ne smejo nič dodati, nič izpustiti. Religija je podstava vsej vzgoji. Razen tega se ima učiti čitanje, pisanje, računstvo, spisje, povestnica, zemljepis in žensko ročno delo, a po potrebi tudi francoski ali nemški jezik. Da se vzdrži edinost v delu in marljivosti mej učiteljicami, treba je imeti vsak mesec po dvakrat konferencije, v katerih poročajo učiteljice o obnašanju otrok, o njihovih pogreških, napredku itd.

(Dalje prih.)

Knjiga Slovenska

v
XIX. veku.

Dr. Lovro Vogrin r. 6. avg. 1809 pri sv. Trojici v Slovenskih Goricah, učil se v Mariboru in Gradcu, svečenik 1834, služboval v Ptuj, župnik v Mali Nedelji, pri sv. Jurju na Ščavnici, profesor duhovnega pastirstva in kanonik v Mariboru, stolni prošt, u. 11. dec. 1869. — Čvrst Slovan je pisal a) v Zoro Razlagovo l. 1853 str. 103—112: Narodnost i vëra. Na svetlo je dal: b) Tisučletno obhajilo v čast sv. Cirilu in Metodiju. V Mariboru l. 1863. c) Sestavil je „obširen veronauk“ in „pastirno“ t. j. učni navod v duhovnem pastirstvu za bogoslovce, kar je ostalo sicer v rokopisu, vendar dobro služilo učiteljem in učencem (Vid. Slov. Nar. l. 1870. D. Trstenjak. Knjiž. Zgod. Macun l. 1883). Na razgled bodi:

Narodnost i vëra. „Prst božji se je teknul naroda slavjanskoga, i domorodna iskra se je vnela v njem, ktere vgasnuti nijedni človečji sili več nije mogoće, ravno zato ne, ker od Boga je vžgana. Uplamenivša se ova iskra daleko gori po prostranom slavjanskem svëtu, od njene blagodatne toplote se je oživël otrpnjeni duh slavjanski, narodno življenje se je pričelo, veselo se razvija narodnost, ter še veselejšo bodočnost obëta. Ali ravno v tej mëri, v kateri narodnost krëpko i nezadržljivo naprëduje, ginja v mnogih srcih vërozakonska čut — opëšuje vëra. I ravno ovo je pogibeljno za našo narodnost, ter sčasoma njeni gotov propad, zakaj vëra i narodnost ste nerazločljivo zvezane, jedna brez

druge obstati ne more. Věra ako nije v narodnost, to je v narodnom jeziku na podlagi izobraženosti vsejana, ostane kot koren na suhi skali, hitro vsehne — věra brez narodnosti preide. I narod, kateri nima věre, je mrtev, kot tělo brez duše, on neki čas životari, se vmehkuži, njega moći zginó, on propadne, i s njim narodnost. Ino zato se věra i narodnost nikak razdružiti ne směta, ona sta dvě nerazločljivě sestřě, které v narodu vzajemno napredovati morate, ako isti obstati i svojo budoucnost iměti hoće". Dokazavši to po zgodovini kliče naposled: „Ino ti mili moj narode slavjanski! Providnost božja te je zbudila, da izpelja s tobój svoje věčne namene, kateri še so sada tebi skriti. Dala ti je věro, dragi dar nebeski, dala ti je narodnost, preblagi dar nazemeljski; drži zvěsto sveto věro, i čuvaj jo, da ti s věroj ne propadne narodnost, sjedini se s središčem věre, s Rimom, skala Petra ti hoće biti varno sidro, da u burjah časov ladja tvoje narodnosti ne vtone, temuč da nezadržljivo jadra u svojem ojetnom teku k namenu providnosti božje. Věra bo rodila slogo i ljubezen, in u njima se hoće pobratiti narod k věčni slavi po besědah izvrstnoga pevca:

Če nam je ljubezen mati
Ino sloga nas pobrati:
Večna bo Slovencev
Bo Slovencev čast.

(Virk. Drobšt. 1849.)

Kajetan Hueber r. pri Devici Mariji v Polju 2. avg. 1810, mašnik 1835, služil za kaplana v Moravčah, nekaj let za duhovna vojaškega, bil potem župnik v Stari Oselici in v Čemšeniku, kjer je v pokoju u. 1. avg. 1870. — Zaslovel je Hueber po pesmici „Bleško Jezero“, spevani na otoku 7. vel. serp. 1847, prijetni po veličastnem napevu, natisnjeni v Novicah l. 1848 št. 10: »Otok Bleški — Kinč nebeski — Krajske zemlje Ti! — Venc iz raja — Te obdaja, — Vse se veseli itd.« V istem tečaju je priobčil spis „Mengeš vasém in mestam lep izgled“ itd. — L. 1854 je zanimljivo pisal „o spominku Vegatovem“, vzbujen po nasvetu M. Peternelovem (str. 278). — L. 1855 „V spominu baronu Andreju Čehovinu, stotniku c. k. topništva“, um. 10. sept. 1855 (str. 319 Novic.). — L. 1857 je zapel v Danici l. 44: Memento mori! (Spomni se — umerl boš!) na pr.: »Mlado dete v zorni že milosti — Joka, zdiha — ko na smertni poti — Že resnica sije mu od zgóri: — Hčerka, sinček moj: Memento mori! itd. — L. 1859 v Vodnikovem Spomeniku poklonil je pesniku svojih umotvorov štiri: Krajska; Bohinska; Per Savici; Planine (str. 107—109). — Prva — slovenska in nemška (Kraînerlied . . Gottes Liebling ist und bleibt das bied're Krain, — Uebertroffen wird's von keinem Lande sein) glasí se po prvem odstavku:

Krajska.

Krajska dežela je čudna in zala,
Večno zastojn b' se enaka iskala! —
Mehna je vender pa čude Tri krije,
Kterih ni več kodar solnce kolj sije. —
Krajska dežela je ljubca Boga,
Se prekosit' od nobene ne dá itd.

Jožef Virk r. 10. marc. 1810 v Dobu na Kranjskem, učil se v Ljubljani, v 5. in 6. lat. razredu pod prof. M. Čopom, bogoslovja v Celovcu, kjer mu je Slomšek bil duhovni voditelj in buditelj v slov. pesništvu, svečenik 1836, za duhovnega pomočnika služil v Grebenju (Griffen) in Doberli Vesi (Eberndorf) na Koroškem, v Vozenici (s Slomšekom nadžupnikom), Grižah, Gornjem Gradu, v Spodnji Poljskavi, Češnjevcu, Ulimju, za župnika od l. 1850 na Kalobju, od l. 1861 pri sv. Duhu v Ločah, kjer je u. 4. jan. 1880. — Popeval je mnogo mnogo in priobčeval pesmi svoje v

a) Drobtincah, kjer se po vseh letnikih nahaja njegovih vsaj 73 največ pobožnih. L. 1847 je str. 97—108 po njem opisan „Gregor Pevic, slavni duhovski pastir Lavantinske škofije“; l. 1852: Anton Knafelc kmet; l. 1853: Urša Majhen Benedikova itd. — L. 1849 je priobčena znana pesen „Slava Slovencam“ (Naj viharja moč razsaja — Večna bo Slovencev čast). Na razgled bodi iz l. XIX (1865—1866 str. 287):

Jezus in vinska terta.

1. Po gorci Jezus hodil
Je sladko vince sjal,
Vinograd blagoslovil,
Kder je spod tersom spal.	2. Pa milo se razjoče
Črez nehvaležni svet,
In trojne solze toči
Na vinske terte cvet:	3. Perve solze mu tekó
Črez žene in možé,
Ker jim bo sladko vince
Serce pokvarilo.
4. Druge solze pa tekó
Črez lepí samski stan,
Ker mu bo vince krivo
Nebrojnih dušnih ran.	5. Tretje solze je točil,
Ker vidil je ljudi,
Ki bodo vince pili,
Pa njega križali.	6. In z Jezusom razjoka
Tud vinska terta se;
Pa solze spremenijo
Se v grojzda jagode.
7. Jezus pa grojzda poljubi
In ga blagoslovi,
In z grojzda vince teče
Za sveto rešnje kri.	8. Zdaj vino vir je sprave
In božje milosti;
Nobena sveta maša
Brez vina brana ni.	9. Zatorej vince pijmo
Poštenega sercá;
Pa le ne pozabimo,
Na solze Jezusa!

b) Novice l. 1849 imajo najprej iz Drobtinc ponatisnjeno „Slava Slovencam“; po tlej p. Nesreča nikoli ne praznuje; Slovenci smo; Slovensko dekle; Šolska veselica v Ulimjim na Štajarskim: Le hitro v černe bukve ž njim; Očitna poskušnja v šoli Ulimski in v Podčetertku, nekaj od petja, od šol na Slovenskem sploh, in mnogih družih narodskih reči (str. 167—179). L. 1852 spet iz Drobt. pesem „Prave sreče dom“; l. 1858 „V spomin Vodnikovega godu l. 1758“ itd. — Od petja v šoli piše l. 1849 str. 179 na pr.: „Naj mi bo pripušeno še zavolj pétja besedico pristaviti; in tiste učitelje prav lepo pohvaliti, ki se po vsi moči trudijo, petje Slovencev na viši stopnjo povzdigniti. Nasproti pa tudi ne morem zamolčati, de je mnogo učiteljev v ti reči nemarnih in lenih, de si ravno nam je ukazano, de se ima vselej po šoli kaka pripravna pesmica zapeti. Slovenski jezik je za petje kakor nalaš vstvarjen, in neoskrunjeni Slovenec rad prepeva; lepo petje povzdigne duha, oveseli ranjeno serce in k omiki naroda veliko pripomore. Pregovor pravi: Tam rad ostani, kjer pojó, — hudobni pesem nimajo. — Dragi! ni vse eno ne, če se vaši učenci deržijo, kakor de bi kisle repo ribali, ali pa če so brihtni in nedolžno veseli. Ni vse eno ne, če učitelj sam na kori čivka ali pa če vsa cerkev poje. Kakó veselo je v cerkvi, kadar vsa množica poje, de bi jo le poslušal! Kakoršni pa so učitelji, takošno je petje; zakaj na deželi imajo učitelji dolžnost ljudi v petju vaditi, zato so se učili. Na noge tedaj dragi moji! staro kopito več ne veljá, — naprej, naprej v vsih rečeh! Kdór roke križem derži, gré rakovo pot. Začeti pa moramo pri mladosti; tenjko šibico vsibimo, kamor hočemo; star hrast se pa raji vlomi, kakor de bi se vkrenil itd.“

c) Zg. Danica kaže jih vse polno in jako različnih dopisov in pesni od l. 1852 do 1880 na pr.: L. 1852: Šolska poskušnja pri Materi Božji na Kalobji na Štajarskim; l. 1854: Maksimilijan Celjanski družbi sv. Uršule. Bratam in sestram živiga roženkranca. Zahvala po sv. obhajilu. V praznik neomadež. spoč. D. M.; l. 1855: Vošilo o novim letu; l. 1856: Kapelica po Alf. Ligor. Hribčik sred polja. Novi zvonovi v Dramnim; l. 1857: Sv. Jožef. Sv. Jakop. Sladko ime Marija. O posvečevanji sv. Ožbalta cerkve. Božična. Sv. Štefan. Novoletna; l. 1860: Zlati dan v Štaj. Šmarji. Pesem sv. Vincencija Pavlana o dvestoletnici; l. 1861: Ljubezem sošolska o 25letnim snidu; l. 1862: Za novo leto; l. 1863: Pirbi za Veliko noč. Kratek zapopadek prvega tedna višjih duhovnih vaj k do-

segi keršanske popolnosti. Venec čistega serca. Sedem cvetic v sedmerih kiticah. — Drugi teden: Venec zatajevanja samiga sebe. Tretji teden: Dvanajst stopinj popolne ljubezni do Boga — v 12 razstavkih. Drugi del keršanske ljubezni. Sedem vertnic prave ljubezni do svojega bližnjega v sedmerih odstavkih. Jožef Virk Ločanski (str. 87—112). Pozdrav knezoškofu Maksimilijanu v Studenicah. Sv. Anton Padvanski. Pervo otroče sv. obhajilo. Slovesnost sv. Alojzija, šolskiga patrona. Vnebovzetje M. D. — L. 1864: Slovo romarjev od Matere Božje; l. 1865: V slavo Marii majnikovi. Darilo Marii. Hrepenenje po Jezusu. Sirota na materni gomili. Častite Marijo! Marija lepota nebes; l. 1866: Sini Slave. Pesem, kadar merliča od hiše vzdignejo; l. 1867: Misijon v Konjicah. Za slovó misijonarjem; l. 1868: Sveti Oče in posvetna olika. Edinost. Marija rešiteljica jetnikov. Marii na Ptujski gori, Ločki božji poti; l. 1870: Volilcem o novih volitvah; l. 1871: Sveti Oče Pij IX „Križ od Križa“. Domovina pa sv. vera; l. 1872: Slavospev ob 26letnici papeštva Pija IX. Govor v katoliško-politiškem društvu v Konjicah: O Jezuitih (str. 280—307) Ločki. — L. 1877: Slavospév Piju IX v škofovski zlatomaši. Nar lepši cvetlice; l. 1878: Sv. Očetu Piju IX. za slovó. Venec K. Legatu na gomilo; l. 1879: Za predbožični čas. Marijino slovó od prenočiša ob 9dnevnici pred Božičem na Mlačah 1878 (str. 394); l. 1880: Drobna ptička na Marijnem božjem poti. Poslednje pismo do vrednika Zg. Dan. — Jakopu Smoleju, kaplanu Ločkemu v slovó (str. 124). — Na primer bodi:

a) Sini Slave.

1. Cesar kliče: Sini Slave!
Rod junaški, bistre glave,
Močni kakor oroslani,
Z duhom, srcem meni vdani,
Urno - gibčni kot posterve,
Vsi junaki verste prave:
Hitro, hitro v sveti boj,
Nad sovražnike z menoj! | 2. Vsi junaki, Slave sini!
Se glasi po domovini;
Hitro, hitro v boj kervavi,
K srečni zmagi, k večni slavi!
V boj za vero, dom, cesarja!
Mati Slava prigovarja:
Zmagati al slavno past',
Bodi mojih sinov čast! | 3. Da smo sini vere prave,
Vsi junaki očetnjave,
Bomo z mečem pokazali,
Kadar v prvi versti stali,
Boj junaške zmage bili,
Z venci slave se ovili,
Da donclo bo z višin:
Vsak junak je — Slave sin! |
|---|--|--|

(Danic. 1866 str. 192.)

b) Edinost.

1. Dva brata vesela sta skupaj živela,
Se v žarji mladosti ljubila zvesto;
Drug z drugim po bratovsko sta poterpela,
V potrebi si rada podala rokó.
Kdo drugi ta brata ljubezni nebeske
Ko duh in telo sta osebe človeške?	2. Duh vodil je telo po blaženi stezi
Veselja in sreče nebrojnih dobrot;
Telo in vsi udje pa z dušo v zavezi
Hodili so radostni venčano pot.
O blagor! kjer taka edinost prebiva,
Tam blagoslov milosti Božje počiva!
3. Al s časom telo več duha ne posluša;
Zabavlja in kliče; le jaz sem gospod!
Zastonj pa uči in tolaži ga duša,
Telo zagrozi se: Ti spravi se s pot'!
Al komaj se duše telo je znebilo,
Se mrtvo zvernilo je v černo gomilo.	4. Enako sta brata al sestri preljubi:
Duh Rimsko je cerkev, država telo;
In blagoslov Oče nebeski obljudi,
Ak cerkev država poslušala bo.
Kjer bivajo pravi, pobožni kristjani,
So tudi pokorni, zvesti državljani.

5. Le cerkev katoliška je prerodila
Deržave mogočne in borne ljudi;
Da sije zveličanja zvezda ji mila,
Omiko in blagor ji cerkev deli;
Kjer cerkev v deržavi cvetè, se spoštuje,
Tam blagor, ljubezen in slava kraljuje.

(Danic. 1868 l. 40.)

c) Slavospev

16. junija 1872 o 26. obletnici papeštva
sv. Očeta Pija IX.

1. Slavovite — plete kite
Dvajset šesti rožni cvet,
Od kar sluješ — in kraljuješ
Pij deveti, Oče svet'!	2. Ni ga slavljaj, — ne pozdravljaj
Papeža še v Rimu svét,
Da bi zalo mu sijalo
Solnce toljko slavnih lét.	3. Al tak zvito — in serdito
Svét še v Cerkev butal ni;
Sred viharja, svitla zarja,
Pa stojiš junaško Pij!
4. Sin Marije! — hudobije
Grešnega sveta razbij!
V Križa slavo — pod zastavo
Cerkve združi vse ljudi!	5. Ak Te psuje, — spono kuje
Serd rovarstva: se ne boj!
„Križ od križa!“ — 'z paradiža
Sije zmage venec Tvoj.	6. Pij Veliki! — v bojni diki
Čudež Božje milosti!
Živi, živi! — Nezmotljivi
Pij na veke ljubljeni!

(Danic. 1872 str. 197.)

d) V Spomeniku l. 1859 str. 253 je splel Jožef Virk „Venec Vodniku pesniku slovenskemu“:

1. Odpri se gomila
In pevec ustan'!
Slovenija mila
Te kliče na dan.	2. Že bela Ljubljana
Te rešiti tmin,
Kip stavi Ti vdana
Stoletja spomin.	3. Slovenci Očeta
Pesništva časte,
Slovenska dekleta
Pa venčajo Te.
4. Tud' jez Ti stoletja
Spominek izbral,
Domačiga cvetja
Bom venec snoval:	5. Na čeli rudeče
Vertnice ima;
Kir lubil goreče
Si dom in Boga.	6. Še oljke krog glave
Bom v venec povil;
Kir míra in sprave
Prijatelj si bil.
7. Venc slave junaške,
Bom z dobjam ovil;
Kir pel si vojaške,
Junake budil.	8. Prijaznosti neven
Naj vencu miglja;
Kir bil si pohleven,
Milen'ga serca.	9. In jablan cvetečih
Ti daje mladik;
Kir bil si slovečih
Učencov vodnik.
10. Okinčaj Tvoj venec
Še klincovi cvet;
Kir pesnik slovenec
Rojakom si svet.	11. Zdaj cvetja šestere
Sostavi glavé,
Da Tvoje se bere
Preslavno imé!	12. V spomin je cveteči
Ti venec podan;
Kir pevec sloveči
Si Vodnik! spoznan.

e) Večernice družbe sv. Mohora imajo v sebi p. I. Od novih zvonov. III. Koliko je Bog lonaj vreden. IV. Nezadovoljnik. XI. Pesem od sv. Mohorja. Marija, lepota nebes. XIV. Velikonočna itd.

f) Koledarček II. V slavo Marije. III. Slovó. IV. Pet ran itd. —

g) Glasnik Janežičev in Cvetnik p. l. 1859: Vojšakom za slovó: l. 1863: Prijatelju za god; l. 1864: Pozdrav Slovincem; l. 1865: Sreče dom itd.

h) Pesmarica Razlagova l. 1863. 1872: Slovensko dekle. Vojakom za slovo. Slava Slovincem. Vrli Slovenec (str. 63. 132). Bratovska ljubezen.

i) Besednik l. 1869: Spomni se na-me! Slavospev o rojstnem godu. L. 1870: Volilcem. L. 1871: Bratovska ljubezen. Vrli Slovenec. Na vzgled bodi:

Volilcem o novih volitvah l. 1870.

Vse za vero, dom, cesarja.

1. Komaj svitli cesar djali:
„Dalje tak' ne more biti!“
Brž kopita so pobrali
Nove ére Abderiti.
Spet volitve ura bije,
In volilcem zmaga sije,
Ako moško mož povdarja:
Vse za vero, dom, cesarja! | 2. Koga bodeš, domovina!
Za poslanca izvolila?
Voli moža, Slave sina,
Ki mu bije vere žila,
Ki stoji ko skala siva;
V srcu pa ljubezen živa,
Boljših časov sije zarja:
Vse za vero, dom, cesarja! | 3. O Slovenci! ne volite:
Ne brezvestnega sleparja,
Ne prismođe srborite,
Ne živine — opičarja,
Ki brez duše in brez Boga
Vam bo kazal ojstra roga;
Trebuh takega konjarja
Ni za vero, dom, cesarja! |
|---|--|---|

4. Ne volite nemškutarja,
 Ki se rodu izneveril,
 In le vpraša: koljko dnarja
 Bo s poslanstvom si nameril;
 Ptujcem lizal bo podplate,
 Sprej in zad pa grizel brate;
 Šilo takega čizmarja
 Ni za vero, dom, cesarja.
5. Ne volite neme veše,
 Ki srcá in glave nima;
 Okrog vsake luči pleše,
 Vsem po volji kima, kima;
 On zdaj vaš, zdaj ptujca peta
 Je nevarna jed pogreta;
 Buča takega krčmarja
 Ni za vero, dom, cesarja.
6. Tudi ne liberaluha,
 Ne volite bratje mili!
 On bo trobil vam na uha,
 Take, da Bogu se vsmili!
 Razpor je njegovo geslo,
 Prekucije meč pa veslo;
 Cepec takega rovarja
 Ni za vero, dom, cesarja.
7. Za poslanca ni sposoben
 Domorođec nove ére,
 On umé, ko zajc na boben
 O zadevah svete vere;
 Kako branil bo pravice
 Katoliške — sin levice?
 Taki duh polovičarja
 Ni za vero, dom, cesarja.
8. Izvolite može blage,
 Svitle zvezde domovine,
 Stebre zlate, rodu drage,
 Žive vere cerkve sine!
 Taki bojo trdno stali,
 Se za vas potegovali,
 In grmeli sred viharja:
 Vse za vero, dom, cesarja!

(Besednik 1870 str. 92.)

k) Slovenec je naposled priobčil l. 1874 št. 53 — 57 govor, ki ga je J. Virk imel pri shodu katoliško-politiškega društva v Konjicah 12. apr. o treh (oziroma o prvem) virih, iz katerih lije časna in večna nesreča na ubogo Avstrijo in njene razdražene narode; l. 1878 št. 72 — 74 pa govor „Na veseli god sv. Mohora, prvega škofa moje zlate slovenske domovine, in v spomin 25letnice sloveče družbe sv. Mohora 12. jul. 1877.“ Tacih govorov, ki so deloma jako čvrsti, šteje se okrog 25. „Ko bi Slomška ne bilo, težko težko bi bil jaz kdaj kako pesem zložil“, rekel je sam večkrat; tako je pa — vesel vrstnik njegov — skladal jih marljivo o raznih priložnostih, daljše in krajše, da je na zadnje sam povedal, češ, kakih 4000 jih bode! O tem je oménil prvi D. Trstenjak v Slov. Nar. 1880; drugi opisuje pesnika v Zvonu 1882 str. 13 — 18 Fr. Levec. — Vse pesmi ranjkega pa — v XXIII zvezkih — in govore, cerkvene in necerkvene, z raznimi spiski ima v lasti nečak njegov, kateri je ujcu svojemu poklonil preljubeznjiv spominek v Zg. Danici l. 1880 str. 37—95: Čertice v spomin preblagemu, nepozabljivemu, rajnemu gospodu **Jožefu Virku**, prečastitemu župniku Ločkemu, marljivemu slovenskemu pesniku“ — Rok Merčun, tedaj prefekt Alojzniški, kteremu bode skrb, da se spravijo o priliki na pr. po Drobtinica Ljubljanskih itd. na svetlobo na slavo pisatelju in na korist narodu našemu. Tu naj se pokaže le še pesmica, katero je l. 1868 dné 5. majnika bil zložil Mariji, ktera mu je sploh bila vzor v premnogih spévih:

Jasno moje serce klije,
Oživljeno v čast Marije,
Slavne vence duša vije,
Ino svete melodije
Peva, ko zlat' maj zasije.

Vir ljubezni, Mati prava
In nebeške dike slava,
Roža si, Marija zdrava!
Kliče k Tebi vsa narava.

Lepo pesem duše vnete,
O Marija, Ti darujem;
Čuj glasove sladko pete,
Ko jih Tebi oznanujem
Iz ljubezni, Tvoje dete.

*

Jecljanje.

Dragi! gotovo si užé govoril s kakim jecljalcem. Se li spominjaš naprijetnega čuta, kateri te je obdajal, ko si ga poslušal, s kakim trudom ti je kaj pripovedoval? Se ti li ni nehote urivala misel, kako bi mu pomagal? Da, vsaj si nehote izgovarjal besede, katere je moral on po tvojih mislih izgovoriti. — Pa kako lahko mu korenito pomagaš, oprostiš ga tega zla popolnoma — hvaležen ti bode.